

NOM DE L'ESPAI O FORMADOR QUE PROPOSA EL PROJECTE

PASQUALE MARINO

NOM DEL PROJECTE

CLOWN SENSE BARRERES

TALLER PER A NENS I JOVES, AMB O SENSE DIVERSITAT FUNCIONAL, QUE VULGUIN DESCOBRIR I JUGAR A SER CLOWN.

“Un espai d’expressió artística on cada persona pot ser valorada des de el reconeixement de les seves capacitats”

DADES GENERALS

Ubicació geogràfica de l'activitat:

Província de Barcelona.

Horari i durada:

- En horari lectiu, com activitat curricular
- Pot ser una activitat puntual, trimestral o anual.
- durada: a concretar amb el centre

Marc

Educació emocional, educació física, tutoria, Dia Mundial del Circ o com a activitat extraescolar.

Edats indicades: 1r, 2n, 3r, 4t, 5è, 6è de primària, 1r, 2n, 3r, 4t ESO.

Nombre de participants : mínim 10 i màxim 20

INFRAESTRUCTURA

Espai necessari per a fer a l'activitat: gimnàs o sala interior de 7x7 m mínim.

Material necessari: equip de so.

CONTINGUTS

El taller “Clown sense barreres” és un projecte de teatre-clown pedagògic que mitjançant activitats dramàtiques vol fomentar la integració en les escoles, la inclusió, la valorització i la comprensió profunda de les diferències existents entre els participants.

Educar per no discriminar, per entendre la Diferència (en aquest cas la Diversitat funcional) és una forma més d'educar en valors. Es necessari “socialitzar la diferència” a partir de la informació i els exemples adequats per la interacció, les arts escèniques són una excel·lent eina de comunicació que afavoreix la integració.

“Clown sense barreres” és un taller de Teatre-Clown integrat, pensat per a persones “hàbils” i amb “diferents habilitats”, un espai per fomentar la cohesió i la inclusió social a les escoles, que es desenvolupa mitjançant el joc teatral, un ritual col·lectiu on es comparteixen experiències i imaginació. Aquest projecte de Teatre-Clown Integrat a les escoles, és una activitat formativa dirigida a nens i joves amb o sense diversitat funcional (discapacitat intel·lectual, física i sensorial), un espai d'expressió artística on cada persona pot ser valorada des de el reconeixement de les seves capacitats.

“Clown sense barreres” vol recolzar i complementar la cohesió i la inclusió social a les escoles, afavorir la comprensió i la acceptació de la diversitat, en un espai de joc teatral i reflexió individual i col·lectiva.

Tipus de continguts:

De tipus pràctic:

Es treballaran especialment de forma integrada i progressiva:

- Aspectes psicofísics: coordinació motora, concentració, ritme, destresa i precisió psicomotriu, atenció selectiva....
- Aspectes psicosocials: relacions de grup saludables, actituds positives envers un mateix i els altres, habilitats socials...
- Aspectes emocionals: desinhibició, pors, expressió d'emociones, bloqueigs...

Es combinaran exercicis que fomenten la percepció, el desenvolupament motriu, la improvisació i la memòria.

Totes les propostes podran ser realitzades per tots els participants:

- Adaptant-les a les seves possibilitats i necessitats.
- Respectant el temps personal per la realització de las propostes.
- Treballant de forma individual, en petits i en gran grup.

Un taller per fomentar la imaginació, la desinhibició i la sociabilitat utilitzant jocs en grups –teatral i corporals- jocs de interacció i improvisació de teatre-clown.

De tipus teòric: Història del circ i del pallaso, coneixement del cos humà, educació emocional.

METODOLOGIA PEDAGÒGICA

Mitjançant els jocs i les activitats del Teatre-Clown integrat podrem aconseguir sensibilitzar sobre les diferències humanes. Crec que és important conèixer i sentir com viuen les situacions habituals altres persones, perquè això afavorirà la sensibilització i la implicació col·lectiva, el que suposarà a mig termini la veritable integració de la persona amb necessitats especials a l'escola.

Específicament el teatre-clown és un espai lliure perquè les persones experimentin, un lloc on entendre's i comprendre el món. Facilita la comunicació i l'expressió lliure d'opinions, suposa un treball integral de la persona, posant en joc aspectes cognitius, corporals, emocionals i sensibles, Un espai que ens habilita com a éssers complets, complexos, únics i capaços de crear altres realitats possibles. Per tant, el taller de Teatre-Clown Integrat serà un instrument per informar i treballar amb tots els participants sobre la diferència, abordar des de la rutina diària com comprendre i interactuar amb les persones amb diversitat funcional, ajudar a fomentar la convivència, a desenvolupar

l'empatia —facultat de posar-se en el lloc de l'altre i sentir el que els altres senten—, afavorir l'acceptació de les persones i, en conseqüència, evitar la discriminació de qualsevol persona “discapacitada”.

És imprescindible crear situacions de confiança i empatia per trencar barreres interpersonals que siguin útils, per conèixer de la forma menys superficial i estereotipada possible, per trobar el que ens uneix, valorant les diferències des de el mutu enriquiment. Els jocs dramàtics creen un ambient relaxat i distès, i fomenten la confiança entre tots. El tema a desenvolupar dins del taller de Teatre-Clown Integrat l'escullen els participants del taller d'acord amb els seus propis interessos i necessitats. Es tracta de cercar un àmbit real on les persones de diferents característiques físiques i psíquiques participin, interactuïn i es relacionin en una tasca comú, en la que el element lúdic, manual i imaginatiu ofereixi la motivació necessària perquè desenvolupin les seves capacitats socials d'interrelació.

- METODOLOGIA DE LES ACTIVITATS TEATRALS ADAPTADES

Tots hem de ser conscients de que, en funció del grau de discapacitat, i haurà un seguit de persones que no podran realitzar algunes de les activitats proposades, encara que les adaptem, o, segons la disfunció motriu, les adaptacions seran sempre molt monòtones. Per això, i només en aquests moments, s'utilitzaran les figures de les activitats teatrals adaptades.

La idea és que quan la resta de la classe realitza una activitat que els participants amb una greu diversitat funcional no poden dur a terme, es realitzarà un treball més analític que beneficiï el seu desenvolupament motriu i poden realitzar una sèrie d'activitats teatrals adaptades a les seves característiques.

És necessari analitzar exhaustivament la tasca inicial per posteriorment modificar-la i diversificar-la. Deurem disposar de totes les estratègies al nostre abast perquè l'alumne-a se senti còmode dins de la sessió. Per això, i de forma preferent, ens fixarem en quatre aspectes que hem de controlar:

- La comunicació (explicacions curtes i clares...).
- Desplaçaments dins de la sala (qui i com, el porta o mobilitza, mesures de seguretat...).
- Adaptacions d'activitats i jocs en cada sessió (jugar amb els espais, amb les distàncies, l'ús de diferents materials, limitació o compensació de la resta dels companys...).
- Ajudes (els mateixos companys...).

Estructura de la sessió:

El taller de Teatre-Clown Integrat està dividit en quatre fases diferents i successives: Acollida, Investigació, Creació Individual-Colectiva, Tancament de la sessió. Cada fase té un objectiu que es treballa mentre dura la fase en major intensitat.

Acollida (jocs de presentació/jocs de cohesió)

Es tracta de la fase que inaugura la sessió, inclou una benvinguda, breus diàlegs amb els participants per tal que els presents aportin temes sobre el món del circ i del clown.

L'objectiu es la cerca d'una major cohesió, reforçar els vincles d'amistat i la creació d'un clima agradable i de confiança perquè tothom es pugui trobar a gust durant el taller. Jocs de coneixement i jocs d'improvisació per posar les bases de la cohesió de grup necessària per la creació col·lectiva; exploració lúdica de las possibilitats del cos i y de la relació amb els altres.

Exploració

En la segona fase el grup explora mitjançant improvisacions lliures o guiades una tècnica: expressió corporal i llenguatge corporal, manipulació d'objectes, escolta, ús de la veu, clown, energia, ritme.

Se tracta d'aprendre les tècniques teatrals i assajar-les per després poder utilitzar-les en la fase de creació d'escenes. A través del joc en aquesta fase es treballaran les relacions personals, la motricitat, la percepció espai-temps, la coordinació i l'expressió.

Creació individual-col·lectiva

Creació individual i col·lectiva d'escenes representades a través del moviment, de la veu i amb l'ús d'objecte. Durant el taller se convidarà als participants a mostrar el resultat de les improvisacions individuals i en grup, a la resta de companys, aquesta fase està dirigida a la repetició de les escenes creades.

El pedagog valorarà l'aprenentatge tècnic i donarà consells als participants. També es desenvolupa la percepció d'un mateix i de l'espai, la consciència de grup i la imaginació.

Es convidarà als participants a observar cuidadosament el treball dels altres i presentar al grup observacions individuals.

Tancament de la sessió (Jocs de comiat i tancament)

L'objectiu principal d'aquesta fase es fer que el "comiat", es converteixi en una bona oportunitat per poder expressar les sensacions que hem experimentat al llarg del taller.

Posada en escena:

A consensuar amb el centre.

OBJECTIUS

En aquest projecte l'objectiu no és únicament entendre la "discapacitat", si no que vol fomentar també valors positius envers les persones que la presenten, valors que humanitzin, que respectin els individus amb necessitats especials; valors que promoguin la tolerància, la solidaritat, el respecte i la inclusió.

L'objectiu final i primordial de "Clown sense barreres" es col·laborarà en la millora de la qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional, més enllà de l'escola, oferint-los unes activitats alternatives en l'àmbit de les Arts Escèniques, i facilitar el procés de rehabilitació personal i social.

En conseqüència, els objectius bàsics a treballar seran:

- Millorar l'autonomia i l'habilitat

- Desenvolupar la creativitat i la imaginació.
- Fomentar la integració dins del grup
- Millorar la comunicació
- Prendre consciència de les limitacions i possibilitats
- Comunicar-se amb els demés
- Experimentar la creació col·lectiva i la recerca d'estratègies que permetin descobrir la importància de la col·laboració.
- Potenciar les capacitats expressives i creatives del cos, més enllà dels límits i les costums de lo quotidià.
- Sustentar el procés de desenvolupament creatiu i emotiu, tant del individu com del grup.
- Desenvolupar la auto expressió
- Sensibilitzar sobre les diferències humanes
- Sensibilitzar sobre les “discapacitats que es veuen”
- Educar en actituds positives envers les persones amb diversitat funcional (respecte, tracte adequat i recolzament mutu...)
- Descobrir que tots podem expressar des de el cos que tenim
- Fomentar la necessitat d'expressió personal i de comunicar les idees pròpies, superant possibles barreres.
- Sentir el propi cos. Desenvolupar les percepcions sensorials i les destreses motrius.

PROFESSORAT

Número i nom dels professors que impartiran el taller/activitat : 1 tallerista i un professor/a o tutor/a

CV mínim del professor:

Pasquale Marino(soci de l'APCC, Associació de Professionals de Circ de Catalunya)

És Clown-Actor i Pedagóg en les Arts escèniques. El 2000 funda la Cía. Residui Teatro, on crea diferents obres participant en Festivals Internacionals d' Europa i Llatinoamèrica fins el 2010. Es diploma com a clown d'hospital a la "Carovana dei sorrisi "i treballa en hospitals de Roma i Nàpols. Segueix formant-se en Teatre físic en el C.E.F.A.C. (Centro de Formación actoral) a Mèxic i estudiant clownerie a la BONT'S Internacional Clown School, Rogelio Rivel i La Central del Circ. Llicenciat en Psicologia del Desenvolupament i l' Educació, cursa el Postgrau en Teatre i Educació en el Institut del Teatre de Barcelona i aprofundeix en una pedagogia del clown per a totes les edats. Col·labora amb Pallassos sense Fronteres, amb la F.I.T.I. (Fira Internacional de Teatre Integrat) i és formador dels pallassos d'hospital de AACIC-Associació de Cardiopaties Congènites.

El seu últim espectacle de teatre-clown gestual "Historias mínimas de un clown vagabundo" ha estat seleccionat en la primera edició del Fringe Festival a Espanya i com a director de "Circo de hilo y de aire" ha participat en la última Fira de Tàrraga.

DADES DE CONTACTE I MÉS INFORMACIÓ

Persona de contacte: Pasquale Marino (cía Bergamotto)

Mail: pasqualemarinoteatro@gmail.com

Telèfon: 622452794

Pàgina web: Blog: <http://pasqualemarino.wordpress.com>

Facebook: Pasquale Bergamotto Marino

Activitat de pagament

Aquesta activitat està avalada per la Comissió de Formació de l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya (APCC).